

Kuritegevus ja turvalisus. Juhtunu kirjeldamine. Seletuskiri.

Tuled koju ja näed, et su korterisse on sisse murtud. Mida peaksid tegema? Leia vastused Politsei- ja Piirivalveameti kodulehelt <http://www.politsei.ee/et/nouanded/kannatanule/index.dot>

1. Kuhu tuleb kuriteost teatada ja kuidas seda teha?

.....
.....
.....

2. Kuidas tuleb sündmuskohal käituda?

.....
.....
.....

3. Mida saad ise teha, et kuriteo lahendamisele kaasa aidata?

.....
.....
.....

4. Mida ei tohi mingil juhul teha?

.....
.....
.....

5. Mida pidada silmas politseile avaldust esitades?

.....
.....
.....

Loe tekst läbi ja vasta küsimustele.

Politsei hoiatab kelmide eest

17.05.2010

Neljapäeva 13. mai jooksul laekus Põhja Prefektuuri juhtimiskeskusesse ligi 30 teadet inimestelt, kellele on helistatud Leedu telefoninumbritelt, teatatud lähedase inimese liiklusõnnetusse sattumisest ning seejärel küsitud erinevatel ettekäanel raha. Politsei palub sellises olukorras jätta raha maksmata ning anda telefonikõnedest teada politsei lühinumbrile 110.

Põhja Prefektuuri majanduskuritegude talituse politseikapteni Rocco Otsa sõnul on inimestele laekunud kõnede sisu olnud sarnane varasemalt kasutatud petuskeemile, kus kelm helistas ohvrile, tutvustas end politseinikuna ning rääkis, et tema lähedane on põhjustanud liiklusõnnetuse. Seejärel üritati inimeste tunnetele rõhudes nendelt välja petta suurem summa sularaha, mis on väidetavalt vajalik kriminaalmenetlusest hoidumiseks või kannatanule maksmiseks.

„Kindlasti ei paku politsei sarnases olukorras mingit võimalust menetluse vältimiseks ega küsi inimestelt raha. Kuigi paljud inimesed on käitunud õigesti ning teavitanud laekunud telefonikõnedest politseid, on meile praeguseks teada üks eilne juhtum, kus vanem naisterahvas langes kelmide ohvriks, andes neile nõutud 35 000 krooni“, rääkis politseikapten. Rocco Ots rõhutas, et olukorras, kus keegi pöördub taolise rahanõudega, et tohiks mingil juhul kelmidele raha anda ning tuleb sellest teavitada politsei lühinumbril 110.

Niinimetatud libapolitseinikud on tegutsenud eriti aktiivselt üle Eesti 2008. aasta kevadel ja suvel, kui nende ohvriteks langesid sajad vene keelt kõnelevad vanemad inimesed.

Aleksandra Solntseva

pressiesindaja

Politsei- ja Piirivalveamet

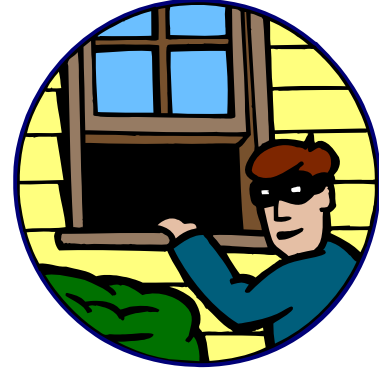
Allikas: <http://www.politsei.ee/et/uudised/uudis.dot?id=57985&rpid=16179>

- 1. Millise kaebusega neljapäeval 13. mail 30 inimest politsei poole pöördus?**
- 2. Millise põhjendusega on varem inimestelt raha välja petetud?**
- 3. Kes on kelmide ohvriks langenud?**
- 4. Kuidas politsei soovib sellise kõne puhul käituda?**
- 5. Kes on varem libapolitseinike ohvriks langenud?**

Tuled töölt koju ja näed, kuidas maskiga mees püüab naabri aknast sisse ronida. Pead kohe politseisse helistama ja sündmust kirjeldama.

I Koosta dialoog (helistad politsei numbril 110):

- teata, mis on juhtunud, kus juhtus ja kes helistab;
- kirjelda sündmust täpsemalt;
- politsei esitab küsimusi ja sina vastad neile.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II Kirjuta seletuskiri sündmuse kohta:

- pane kirja oma andmed;
- sündmuse toimumise aeg- ja koht;
- kirjelda sündmust;
- allkirjasta seletuskiri.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kirjelda, mis toimub pildil.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Loe tekst läbi ja vasta küsimustele.

1. Mis on naabrivalve?
2. Mis on naabrivalve aluseks?
3. Kuidas naabrivalve naabruskonna elu mõjutab?
4. Milline on politsei osa naabrivalves?
5. Kuidas saavad korrakaitse õppeasutuse õppurid naabrivalvele kaasa aidata?

Naabrivalve on samas naabruskonnas olevate majapidamiste ühine järelevalve ja abistamise süsteem, mis aitab naabruskonna inimestel ühiselt kaitsta ennast ja oma omandit ning vähendada hirmu kuritegevuse suhtes. Naabrivalve aluseks on tihedad sidemed ja infovahetus naabruskonna elanike, kohaliku politsei ning kohalike võimuesindajate vahel.

Naabrivalve väljundiks on:

1. elanike suurenenud turvatunne kodudes ja kodude lähemas ümbruses;
2. tähelepanelik suhtumine ümbruskonda;
3. naabruskonna ühtsus- ja omanikutunde tugevnemine;
4. puhtam ja meeldivam ümbruskond.

Naabrivalve elluviimine ja teostamine

Kohaliku politseiüksuse ülesandeks on vastavates kõrge kuritegevuse kontsentratsiooniga piirkondades julgustada ja innustada kohalikke elanikke looma kodanike patrullrühmi.

Politsei tegutseb kui koolitaja, nõuandja ja partner. Ühe piirkonna elanikud võivad osaleda naabripatrullis ka teistes lähedalasuvates piirkondades, kus samuti naabrivalve toimib. Nii on neil võimalus saada vajadusel abi naaberpiirkonnalt. Kodanike patrullirühmadesse oleks otstarbekas kaasata ka kohaliku korrakaitse õppeasutuse (politseiõppeasutuse) õppureid (kadette, üliõpilasi). Nii saaksid nad praktilise töökogemuse avaliku korra kaitsel koos elanikkonnaga, ühtlasi toetaksid elanike patrullrühmi oma erialaste teadmistega.

Riigieelarves on ette nähtud toetussummad ülekanneteks naabrivalve korraldamise toetuseks.

Loe tekst läbi ja vasta küsimustele.

1. Kuidas on võimalik sissemurdmisi vältida?
2. Missuguseid signalisatsioonisüsteeme on võimalik oma kodule paigutada?
3. Kuidas tuleks valida turvaust?
4. Kuidas tuleks valida sobivat turvafirmat?
5. Mis on politsei ülesanne turvateenistuse osutamise järelevalves?

Kodu kaitsmine

Sissemurdmisi ja vargusi on võimalik vältida. Sissemurdmise takistamiseks võib paigaldada erinevaid **signalisatsioonisüsteeme**: magnetkontaktid ustele ja akendele, infrapunakiirtega või akustilisi klaasipurustusandureid jms. Samuti on võimalik signalisatsioonisüsteemi ühendada hoonet ümbritseva krundi või piirdeaia valve.

Paljud sissemurdmised pannakse toime lahtist akent või ust ära kasutades. Suletud aknad hoiavad sissemurdmajaid eemal. See näiliselt lihtne turvaabinõu on päris tõhus.

Turvauks muudab turvalisemaks korteri ja on kindlustuslepingu sõlmimisel üheks arvessevõetavaks näitajaks. Turvauste valikul eelistage tuntud firmasid, mis kasutavad ustel kvaliteetlukke. Eesti Kindlustusseltside Liit jaotab mehhaanilised lukud siseukse-, kasutus- ja turvalukkudeks.

Parim lahendus korteri, maja või suvila kaitseks on **turvafirma** poolt pakutavad teenused. Turvateenuste pakujate seast sobivama leidmiseks peaks võtma pakkumised mitmetelt erinevatelt firmadelt.

Eestis on sätestatud riiklik järelevalve turvateenistuse osutamise üle. Politsei ülesanne on jälgida, et kehtiva turvalitsentsiga Eesti ettevõtted täidaksid turvateenistuse seaduse sätteid. Turvateenistuse seaduse rakendamiseks on välja töötatud kvalifikatsiooninõuded turvatöötajatele

Loe läbi politsei soovitused selle kohta, kuidas tagada oma turvalisust kodus, ja vasta küsimustele.

6. Kuidas käituda, kui oled üksi kodus ja sinu ukse taha ilmub võõras?
7. Kuidas tagada, et sinu ust ei saa avada keegi peale sinu enda?
8. Kuidas toimida, kui ärkad selle peale, et sinu kodus on sissetungija?
9. Kuidas vastata telefonile?
10. Kuidas toimida, kui sind telefonis ähvardatakse?

Kodus

- Ära avalda võõrale isiklikku informatsiooni.
- Ära anna märku, et oled üksinda kodus.
- Kindlusta kodu välisuksed, paiguta neile tugevad lukud.
- Kui luku avamiseks on vaja võtmeid, hoida need käeulatuses, sest tulekahju korral pead hoonest kiiresti välja pääsema.
- Kui kõrvalisel isikul, näiteks eelmisel üürnikul võivad olla sinu eluruumide võtmed, tuleb lukud vahetada.
- Võtmeid ei tohi anda juhuslikele tuttavatele, kel on võimalik neist koopiaid teha.
- Kui sind äratas sissetungija, tuleb kiiresti otsustada, kuidas on kõige arukam toimida. Üks võimalus on vaikselt lamama jääda ja lootuda, et ta lahkub; teisel juhul võib lambid põlema lülitada ja eluruumides häälekalt ringi liikuda. Isegi üksi olles tasub vestelda või hüüda oma kujuteldavat kaaslast, sest tavaliselt eelistavad vargad sinuga kohtumise asemel siiski tühjade kätega põgeneda. Kasulik on panna telefon ka magamistuppa, siis saad politseisse helistada ilma, et sissetungija seda märkaks.
- Pimeduse saabudes tõmba kardinad ette. Kui kahtlustad, et keegi luusib su akna all kurjade kavatsustega, helista politseinumbrile 110.
- Telefonile vastates ära ütle oma telefoninumbrit. Kui helistaja väidab kõne olevat valeühenduse, palu tal öelda tema valitud number.
- Kui helistaja hirmutab või ähvardab, ära pane kuuldetoru hargile, vaid tee seda alles mõne minuti pärast. Enne kõne katkestamist ära ürita teada saada, kas helistaja ikka veel ootab. Ära ütle midagi, sest tõenäoliselt ootabki helistaja just sinu emotsionaalset reageeringut. Selline toimimisviis aitab vähendada tundmatu isiku kõnest tekkivat pinget ja stressi. Kui kõned korduvad, helista politseisse ja telefonioperaatorile ning märgi üles, mis kuupäeval ja kellaajal kõned on tehtud ning millest on räägitud. Need andmed võivad olla abiks helistaja kindlakstegemisel.

Allikas: <http://www.politsei.ee/et/nouanded/kannatanule/taga-enda-turvalisus/>

Loe läbi politsei soovitused selle kohta, kuidas tagada oma turvalisust ühistranspordis, ja vasta küsimustele.

1. Kuidas käituda, kui oled endale hilja õhtul takso tellinud?
2. Milliseid taksofirmasid eelistada ja miks?
3. Kuidas käituda, kui sa end taksos turvaliselt ei tunne?
4. Mida tuleb tähele panna täistuubitud ühissõidukis?
5. Millele pöörata tähelepanu tühjas ühissõidukis?
6. Kuidas toimida, kui sind telefonis ähvardatakse?

Taksosõit

- Kui kavatsed hilisõhtuni väljas olla, palu, et keegi su autoga koju sõidutaks, või telli takso. Tee kindlaks, et saabunud takso number on sama, mille dispetšer sulle ütles. Võid ka taksojuhilt küsida, kelle nimele on tellimus vormistatud. Sihtkohta jõudes palu taksojuhil oodata seni, kuni oled turvaliselt tuppa jõudnud.
- On palju korralikke taksofirmasid, kust saab auto tellida telefoni teel. Autole on märgitud ka selle juhi nimi. Alati on kasulik mõne sellise firma kontaktandmed käeulatuses hoida. Väldi taksosid, mille juht omal algatusel peatub ja sulle sõiduteenust pakub.
- Kui sa ei tunne end taksos turvaliselt, palu juhil rahvarohkes ja hea nähtavusega kohas peatuda ja välju. Vähimagi kahtluse korral ära taksosse istu.

Ühiskondlik transport

- Väldi kõrvalisi bussipeatusi, eriti pimedal ajal.
- Täistuubitud ühissõidukis jälgi oma kotti ja taskuid - taskuvargal on hõlbus tekkinud situatsiooni ära kasutada.
- Tühjas bussis istu alati bussijuhi lähedusse.
- Rongis vali alati vagun või kupee, kus peale sinu on veel mõni inimene.

Allikas: <http://www.politsei.ee/et/nouanded/kannatanule/taga-enda-turvalisus/>

Loe läbi politsei soovitusel selle kohta, kuidas tagada oma turvalisus autosõidul, ja vasta küsimustele.

1. Mida tuleb teha enne pikale teekonnale minekut?
2. Mis oleks soovitatav alati teele kaasa võtta?
3. Keda tuleks oma sõidust teavitada?
4. Mida autojuht ei tohi teha?
5. Kuidas käituda autot parkides?

Autosõit

- Enne pikale teekonnale minekut tee kindlaks, et su auto on tehniliselt korras.
- Vali marsruut enne sõidu algust ja võimaluse korral kasuta suuri maanteid.
- Varu piisavalt raha ja kütust. Võta kütust ka kanistrisse.
- Varu telefonikaart juhuks, kui sul on vaja helistada. Võta kaasa taskulamp.
- Enne teele asumist teata sind ootavale inimesele, millist teed pidi kavatsed sõita ja mis kell kohale jõuad.
- Ära võta peale hääletajat.
- Sõidu ajaks lukusta ukсед. Ära jäta nähtavale kotti või mobiiltelefoni või muid väärtuslikke esemeid. Kui soovid akent avada, lase see vaid pisut alla, nii et keegi ei ulatuks auto liiklusvoolus peatudes sealt kätt sisse panema.
- Pimedal ajal pargi hästivalgustatud käidavasse kohta. Kui pargid auto päeval, kuid tead, et jõuad tagasi alles pimedas, püüa ette mõelda, milliseks olukord kujuneb.
- Kui pead sageli sõitma pimedal ajal või kui sinu ametikohustuste hulka kuuluvad koduviisidid (nt hoolekandetöötajal ja meditsiiniõel), muretse endale mobiiltelefon.

Loe läbi politsei soovitusel selle kohta, kuidas tagada oma turvalisus avalikus kohas, ja vasta küsimustele.

1. Kuidas käituda hilisõhtul pimedas koju minnes?
2. Mida teha, kui arvad, et sind jälitatakse?
3. Mida pidada silmas sportides?
4. Kuidas käituda, kui sinu juures peatub auto, mis tundub sulle kahtlane?
5. Kuidas suhtuda hääletamisse?

Ohutus avalikus kohas

- Kui jõuad sageli koju pimedal hilisõhtul, hangi endale kaitsevahend.
- Hoida käekotti enda lähedal, koti küljepealne lukk seespool. Korteri- või majavõtmeid kannal taskus. Kui keegi haarab su kotist, lase see lahti, sest vastasel juhul võid ise vigi saada. Enda ohutus on alati tähtsam kui vara säilimine.
- Kui arvad, et keegi jälitab sind, mine üks või mitu korda üle tänava ja vaata, kas võõras järgneb sulle. Kui su kahtlused süvenevad, astu sisse mõnda kohvikusse, poodi või muusse rahvarohkesse ja valgustatud kohta.
- Kui harrastad tervisejooksu või käid rattaga sõitmas, tee seda eri aegadel ja eri marsruute pidi. Vali hästivalgustatud asfaltteed. Parkides ja muudel ühiskondlikel aladel kasuta suuremaid teeradasid, kus oled teistele nähtav. Väldi võsastikke ja muid puudega varjatud kohti. Pea meeles, et kõrvaklappidest muusikat kuulates ei kuule sa ei mööduvaid sõidukeid ega lähenevaid inimesi.
- Ära vali lühema teena valgustamata puiesteed, parki või tühermaad. Kõnni alati tee vasakus servas, siis ei saa auto sulle selja tagant märkamatu läheneda.
- Kui auto sinu juures peatub ja sa tunnetad ohtu, hüüa valju häälega appi ja põgene nii kiiresti kui suudad. Sellega võid väärtuslikke sekundeid ja autojuhil on üsna keeruline sind jälitada.
- Ära hääleta! Ära mine juhuslikku autosse, mille juht sind sõitma kutsus.
- Peida ära kallihinnalisena näivad ehted.
- Turvatunnet aitab suurendada enesekaitsekursus või muu ohutust käsitlev koolitus. Küsi kohalikust politseiasutusest või oma töökohast, kas nad oskavad sulle mingisugust koolitust soovitada.